
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

М. Багмет, Д. Міхель

НОВІ ІМПЕРАТИВИ СУЧАСНОГО ІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОГО РЕГІОНУ

Україна офіційно задекларувала пріоритет розвитку, спрямований на інтеграцію в Організацію Північноатлантичного договору та Європейський Союз. Про це свідчать як закріплена нормативно-правова база, так і проголошений Президентом та керівництвом уряду України офіційний політичний курс.

Сьогодні серед всіх міжнародних організацій найбільш авторитетними є Організація Північноатлантичного договору та Європейський Союз. Зокрема, НАТО представляє собою ефективний механізм гарантування безпеки, а Європейський Союз є координуючим механізмом соціально-економічного розвитку міжнародного співтовариства.

Прикро, що громадяни України неоднозначно оцінюють Європейський та Євроатлантичний вибір України. Ситуація, яка існує на сьогоднішній момент показує, що в різних регіонах України громадяни не достатньо інформовані щодо європейського та євроатлантичного курсу нашої держави. Більшою мірою це стосується курсу розвитку України у євроатлантичному напрямі. У Миколаївській області створені та діють декілька центрів і організацій, діяльність яких спрямована на підвищення рівня обізнаності населення щодо європейської та євроатлантичної інтеграції України. Найактивнішим у цьому плані виявився Навчально-науковий центр з європейської та євроатлантичної інтеграції України Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили, яким за недовгий термін існування зроблено багато корисного для підвищення рівня обізнаності населення щодо європейського та євроатлантичного курсу України.

Навчально-науковий центр з європейської та євроатлантичної інтеграції України Миколаївського державного гуманітарного

університету імені Петра Могили був створений з метою забезпечення виконання Указу Президента України “Про державні програми з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України” від 13 грудня 2003 р. № 1433, Указу Президента України “Про Цільовий план Україна – НАТО на 2006 рік у рамках Плану дій України” від 7 квітня 2006 р. № 295, Постанови Верховної Ради України “Щодо позиції Прем’єр-міністра України на засіданні Комісії “Україна – НАТО” і згідно з пропозиціями учасників круглого столу “Подолання стереотипів щодо НАТО: українська перспектива в контексті європейського досвіду”. Круглий стіл проводився 15 вересня 2006 року, в МДГУ імені Петра Могили, керівництвом Інституту трансформації суспільства (м.Київ) за підтримки Посольства Республіки Польща в Україні, Центру інформації та документації НАТО в Україні, під патронатом Миколаївського міського виконавчого комітету й за участю представників Миколаївської обласної державної адміністрації, місцевих депутатів, активістів регіональних партійних і громадських організацій та рухів, а також керівництва вищих і середніх навчальних закладів Миколаївської області. Матеріали про роботу даного круглого столу розміщені на сайті Інституту трансформації суспільства (м. Київ), газеті Миколаївської області (“Вечерний Николаев”, “Рідне Прибужжя”), а також в Спеціальному випуску Інформаційно-аналітичного вісника Громадської Ліги “Україна – НАТО” “Євроатлантична перспектива” (К., 2007. – С. 22).

Після цього 10 жовтня 2006 року, ректором МДГУ імені Петра Могили Л.П. Клименком був виданий наказ № 21 по Миколаївському державному гуманітарному університету імені Петра Могили “Про створення Навчально-наукового центру з європейської та євроатлантичної інтеграції України”. Цей наказ та Положення про Центр були погоджені з директором Інституту трансформації суспільства О.І. Соскіним, головою Координаційної Ради Громадської Ліги “Україна – НАТО” С.Ф. Джерджем та Першим заступником Міністра освіти і науки України Б.М. Жебровським. Крім того, Центром була розроблена Програма інформаційно-просвітницьких заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції для впровадження в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах у Миколаївській області. Таким чином, члени Центру у своїй діяльності опираються на дану програму, багато пунктів з якої вже виконано.

Далі, згідно з наказом № 21 від 10 жовтня 2006 року та Положенням “Про Навчально-науковий центр з європейської та євроатлантичної інтеграції України”, ректором МДГУ імені Петра Могили 01.12.2006 р.

був виданий новий наказ – № 450/к про затвердження штатного розпису Центру у складі директора, заступника директора, завідуючого відділом наукових досліджень та моніторингу і завідуючого відділом програмно-організаційного забезпечення.

За час існування Центру були проведені такі заходи:

- Організована поїздка ректора МДГУ імені Петра Могили, доктора технічних наук, професора Л.П. Клименка у складі української делегації до штаб-квартири НАТО в Брюсселі.
- Директор Центру, проректор університету, доктор історичних наук, професор М.О. Багмет взяв участь у Міжнародному семінарі з проблем НАТО в м. Сегеді Угорської Республіки та отримав відповідний сертифікат на проведення такої ж роботи в Україні.
- Розроблена Програма інформаційно-просвітницьких заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції для впровадження в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах у Миколаївській області. У ході реалізації вказаної програми були проведені декілька десятків тренінгів для школярів в усіх містах та ряді районних центрів Миколаївщини.
- Проведені конкурси малюнків для учнів 1-7 класів та конкурс есе для учнів 8-11 класів з проблем Україна – НАТО/ЄС.
- Розроблена методика викладання для учнівської молоді курсу з євроінтеграції в Миколаївській економічній молодіжній академії. Даний досвід був схвалений у грудні 2006 р. у Львові на підсумковій конференції “Фабрика мультиплікаторів – лідерів європейської освіти”.
- Організовано проведення літніх практик з євроінтеграції для миколаївських десятикласників. Досвід був оприлюднений у м. Славську під час тренінгу “Управління європейськими молодіжними проектами”.
- Налагоджена співпраця з Європейською комісією по реалізації проекту “Інформаційні дні ЄС у школах України”.
- Підготовлені пропозиції для Міністерства освіти і науки України, і отримано схвалення, на тему – “Реалізація інформаційно-просвітницьких заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції в Миколаївській області” в рамках загальнодержавних організаційно-аналітичних та науково-методологічних заходів Цільового плану Україна – НАТО.
- У 2006-2007 роках у Науково-аналітичному бюлетені Національного центру з питань євроатлантичної інтеграції України “Євроатлантикінформ”, різних наукових, науково-популярних та періодичних виданнях надруковані більше

20 статей з проблем НАТО та Європейського Союзу, авторами яких є доктори наук, професори: Багмет М.О., Горлачук В.В., Іванов М.С., Мейжис І.А.; кандидати наук, доценти: Євтушенко О.Н., Ляпіна Л.А., Шевченко Н.В. та інші.

- Аспірант Гладенко В.М., який є одним із керівників Навчально-наукового центру з європейської та євроатлантичної інтеграції України, успішно працює над темою кандидатської дисертації – “Реалізація Україною стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію”. З даної проблематики ним опубліковано 6 наукових статей та декілька довідкових матеріалів. Він також брав активну участь по даній проблематиці у цілому ряді Міжнародних, Всеукраїнських та регіональних форумів, конференцій, круглих столів і т.д.
- Кандидат політичних наук, доцент Інституту державного управління Євтушенко О.Н. написав декілька віршів під назвою “Ми партнери твої, Альянс”, які були надруковані у поетичному збірнику та в періодичних виданнях.
- Активісти Центру беруть безпосередню участь в організації зустрічей з молоддю на постійній основі представників посольств країн-членів Північноатлантичного Альянсу та Євросоюзу: США, Німеччини, Франції, Данії, Норвегії, Польщі, Голландії, Великої Британії, Ірландії, Швеції.
- Центр став членом Громадської Ліги “Україна – НАТО”. 12 березня 2007 року (м. Київ, Хрещатик, Українській дім) – директор Центру, професор Багмет М.О. брав участь у роботі 4-ї Асамблеї Громадської Ліги “Україна – НАТО” на тему “Роль суспільства в здійсненні стратегічного євроатлантичного інтеграційного курсу України”.
- Представники Центру (в основному викладачі і студенти факультету соціології) неодноразово здійснювали моніторинг громадської думки населення Миколаївщини щодо вступу України до НАТО/ЄС.
- Силами студентів налагоджений випуск “Вісника Навчально-наукового центру з європейської та євроатлантичної інтеграції України”, як додатку до студентської газети МДГУ імені Петра Могили “Вагант”.
- В Інституті державного управління МДГУ імені Петра Могили за ініціативою керівництва Центру здійснюється підготовка магістрів державного управління, спеціальності – “державна служба”, спеціалізації “європейська та світова інтеграція”.
- Завершується робота по підготовці інформаційно-наукового видання під назвою – “НАТО очима молоді південного регіону України”.

- 6-9 червня 2007 р. в місті Ялта (актовий зал санаторію “Курпати”, відділення “Дружба”) у рамках “Ольвійського форуму – 2007: стратегії України в геополітичному просторі” відбувся студентський круглий стіл на тему “Молодь півдня України про НАТО: історія та сучасність”. Успішний виїзд молодих представників Центру з Миколаєва до Ялти, а потім і Севастополя, де в приміщенні Севастопольського військово-морського інституту імені П.С. Нахімова відбувся 2-й етап круглого столу, був здійснений завдяки організаційній і фінансовій підтримці Центру інформації та документації НАТО в Україні (директор Мішель Дюре). Тут же було прийнято Звернення миколаївських студентів до молоді України з метою вибору інтеграційного шляху.
- Заступник директора Центру Мішель Д.О. координував участь 2-х команд у Міжнародному конкурсі “Аліанте 2007 – Україна” на тему “Чи обізнані Ви з питань міжнародної безпеки та діяльності НАТО?”

Обидві команди стали переможцями I етапу і потрапили до фіналу, який відбувся у Севастополі. З них одна команда у складі першокурсників факультету політичних наук, спеціальності “міжнародні відносини”: Марія Полякова і Анна Вігерич, вийшли переможцями в фіналі, отримали крім відповідних сертифікатів, почесні грамоти Міністерства закордонних справ України, де зазначається їх висока обізнаність з питань міжнародної безпеки, діяльності НАТО та співробітництва України з Північноатлантичним Альянсом. Крім того, М. Полякова у зв’язку з перемогою та з нагоди 10-ї річниці підписання Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору, отримала можливість у серпні 2007 року відвідати 7 країн-членів НАТО та побувати у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі.

- Доктор історичних наук, професор Багмет М.О. з ініціативи Миколаївської обласної державної адміністрації декілька разів виступав перед керівниками різних рівнів з доповідями, де розглядався стан справ щодо підвищення обізнаності громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
- Кандидат політичних наук, старший викладач Інституту державного управління Деріга В.В. восени 2007 р. 2 рази відвідала Республіку Польща, де взяла активну участь у науково-навчальних курсах за темою “Українські лідери європейської та євроатлантичної освіти”.
- Директор Інституту державного управління, доцент Фуртатов В.С., кандидат політичних наук, доцент Андріяш В.І., кандидат

політичних наук, старший викладач Сорока С.В., соросівський викладач, аспірант Палагнюк Ю.В., аспірант Личко Т.В. розробили навчальні програми, склали тематику рефератів та дипломних робіт для магістрів державного управління із спеціалізації “світова та європейська інтеграції”, а також підготували ряд науково-навчальних методичних розробок з даної проблематики.

- Кандидат політичних наук, старший науковий співробітник по темі наукової розробки Сорока С.В. в листопаді 2007 р. взяла активну участь у роботі.
- Керівник теми – головний науковий співробітник, доктор історичних наук, професор Багмет М.О., провідний науковий співробітник, доктор політичних наук, професор Іванов М.С., старший науковий співробітник, кандидат політичних наук Деріга В.В., старший науковий співробітник, кандидат політичних наук Сорока С.В., науковий співробітник, в.о. доцента, заступник завідувача кафедри державної політики і менеджменту Шатун В.Т. неодноразово брали участь у спільній організації і проведенні круглих столів, тренінгів та інших заходів з проблем НАТО/ЄС, які проводились на базі Миколаївського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та місцевого самоврядування.
- Доктор політичних наук, професор Іванов М.С. та науковий співробітник, завідувач відділом Навчально-наукового центру з європейської та євроатлантичної інтеграції Гладенко В.М. брали активну участь у проведенні науково-навчальних семінарів і дебатів з інтеграційних процесів, які організовувались для науковців, викладачів та студентів Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського.
- Аспірант кафедри державного управління і менеджменту Інституту державного управління Коваль Г.В. залучала молодих науковців та студентів Миколаївського державного аграрного університету до активної участі у засіданнях круглих столів та підготовки різнопланових наукових розробок з проблем НАТО/ЄС. Подібну діяльність проводили доктор історичних наук, професор Котляр Ю.В., доктор історичних наук, професор Пронь С.В., кандидат історичних наук, доцент Бобіна О.В., здобувач Шкуринко К.О. у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, Миколаївському науково-навчальному інституті Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Миколаївському політехнічному інституті, Південнослов'янському інституті Київського славистичного університету.

- 30 жовтня 2007 р. на базі Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили в рамках виконання заходів по проекту був проведений Інформаційний день на тему: “Європейська та євроатлантична інтеграція України: проблеми та шляхи їх вирішення”. Співорганізаторами даного заходу були Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Громадська Ліга “Україна – НАТО”, ВГО “Демократична дія”, Навчально-науковий центр з європейської та євроатлантичної інтеграції України Миколаївського державного гуманітарного університету імені Петра Могили.

Модераторами заходу були:

Багмет М.О. – директор Навчально-наукового центру з європейської та євроатлантичної інтеграції України МДГУ імені Петра Могили, доктор історичних наук, професор, керівник теми;

Джердж С.Ф. – голова Координаційної Ради Громадської Ліги “Україна – НАТО”.

Незалежними експертами виступили:

Мішель Дюре – директор Центру інформації і документації НАТО в Україні.

Атілла Сеп – політичний радник Посольства Республіки Словаччина в Україні.

Лі С.Д. – Державний комітет телебачення і радіомовлення України.

Кокошинський О.А. – віце-президент Атлантичної Ради України.

Кальниш Ю.Г. – доктор наук з державного управління, Національний центр з питань Євроатлантичної інтеграції України.

Свідерська Н.В. – координатор програм Громадської Ліги “Україна – НАТО”.

До плану проведення Інформаційного дня входило ознайомлення з літературою про НАТО та Євросоюз та стендовими фотовиставками, присвяченими круглому столу на тему: “Молодь півдня України про НАТО: історія та сучасність”, який проводився 6-8 червня 2007 року у Ялті та Севастополі і діяльності Центру європейської інформації МДГУ імені Петра Могили.

Також важливим заходом, ініційованим Центром, було проведення з 29 жовтня по 4 листопада 2007 року в МДГУ імені Петра Могили щорічної науково-методичної конференції “Могілянські читання – 2007. Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: регіональний, національний та глобальний”, де активну участь брали представники Центру.

Таким чином, вищевказані напрями свідчать про багатоаспектну ефективну роботу Центру, діяльність якого спрямована на підвищення

обізнаності громадськості з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, реалізації програми інформаційно-просвітницьких заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції у Миколаївській області.

1. “Ольвійський форум – 2007: стратегії України в геополітичному просторі”. – Миколаїв: Вид-во МДГУ імені Петра Могили, 2007. – 110 с. 2. Мейжис І.А. Європейська інтеграція України: можливості, проблеми, рішення // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 69. Вип. 56. Політичні науки. Правознавство. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 224 с. 3. Богданова Н.О. Зарубіжний досвід підготовки державно-управлінських кадрів та шляхи його адаптації в Україні // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 69. Вип. 56. Політичні науки. Правознавство. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 224 с. 4. Гладенко В.М. Фактор НАТО в геополітичній структурі Чорноморського регіону // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 69. Вип. 56. Політичні науки. Правознавство. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 224 с. 5. Карпенко М.М. Європейський вектор у виробленні геостратегії України // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 69. Вип. 56. Політичні науки. Правознавство. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 224 с. 6. Багмет М.О. Організаційно-освітні заходи щодо реалізації європейського та євроатлантичного курсу в Південному регіоні України // Євроатлантикінформ. Науково-аналітичний бюлетень Національного центру з питань євроатлантичної інтеграції України. – 2006. – № 2. 7. Бондаренко Д., Романенко Н. Сучасне геополітичне значення НАТО: розширення чи розпад? // Персонал. – 2006. – № 9. 8. Гладенко В.М. Україна і НАТО: поступ відносин // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 47. Вип. 34. Політичні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 9. Окремі аспекти відносин Україна – НАТО: коротко про головне. – К.: Інсайт, 2006. – С. 23-25.